

Slovenska univerza
za tretje življenjsko obdobje
e-novice

Univerza za tretje življenjsko obdobje **33** let

Sleherni trenutek življenja je lahko predmet preučevanja ali sanjarjenja (Roland Barthes)

Ljubljana v soju noči

Triintrideset uspešnih let Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje je za nami. Že triintridesetič vam bomo zaželeli vse najboljše ob koncu starega in ob prelomu v novo leto, vam študentkam in študentom, mentoricam in mentorjem, animatoricam in animatorjem, prostovoljkam in prostovoljcem, sodelavkam in sodelavcem, vodjem 52-tih univerz po Sloveniji, sponzorjem, partnerskim ustanovam v Sloveniji in po svetu, vsem, prav vsem, ki si prizadevate za humanističen pogled na starost, staranje, starejše in izobraževanje. Že dolgo vemo, da je domala vse v naših rokah in da bo leto tudi tokrat tako dobro, kot ga bomo dobrega naredili. Hvala vsem za zavzeto skupno prizadevanje.

Prof. dr. Ana Krajnc, predsednica

Tudi njej je trideset let. Za delovanje in priznanje UTŽO Velenje so zaslužni vsi Velenje, september 2016

Visoko občinsko priznanje - plaketo Mestne občine Velenje - je UTŽO Velenje ponosno prejela za svoj

trideseti rojstni dan, za "trideset let prostovoljnega dela na področju izobraževanja ter širjenja znanja starejših na lokalni in regijski ravni." Za delovanje univerze so zaslužni prav vsi njeni člani, zagotovo pa je plaketa priznanje njihovem delu, izjemna spodbuda študentom za nadaljnje pridobivanje ter darovanje znanja in kulture, je izraz podpore skupnosti starejših, ki se nenehno učijo.

(Vir: Marija Vrtačnik, predsednica)

Pogled od strani na del omizja v Žalcu

Zakaj se starejši izobražujejo, so se spraševali v Žalcu

Žalec, 18. november 2016

S kratkim uvodnim predavanjem je prof. dr. Ana Krajnc, predsednica SUTŽO, predstavila periodično spletno publikacijo *Mentor in znanje*, nadaljevala pa z analizo psiholoških in družbenih dejavnikov na delu ob upokojitvi. *Delavnice o pomenu izobraževanja starejših* so se udeležili mentorji in animatorji UTŽO Žalec. Te je zanimal andragoški cikel (kako nastane in poteka izobraževalni program). Predmet medsebojnega učenja so bile tudi njihove izkušnje z delom v gibanju *Znaš, nauči drugega*, kjer se lahko vsakdo uči in se izkaže kot mentor.

(Vir: Jana Kasesnik)

Oboji, mladi iskalci zaposlitve in starejši študenti SUTŽO, želijo vedeti, kdo so

Trebnje, 29. november 2016

V okviru strokovnega posveta *Znaš, nauči drugega*, ki je potekal ob finančni podpori Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS, v organizaciji SUTŽO in Centra za izobraževanje in kulturo Trebnje, je potekala delavnica - *Sejem kompetenc* mladih iskalcev zaposlitve in starejših študentov SUTŽO. Na sejmih se običajno prodaja, na našem se je darovalo! Mladi iskalci zaposlitve bi se radi učili o medsebojnih odnosih, strukturiranju časa, razvoju odgovornosti, pridobivanju faktografskega znanja, samostojnem učenju. Potrebovali bi pomoč pri podjetniškem delovanju, kompetentno usmerjanje (poslovno, finančno, pravno, psihološko). Starejši s SUTŽO bi se radi učili e-poslovanja, zmožnosti vživetega poslušanja, lepega obnašanja, napredne rabe pametnih telefonov. Mladi in stari, oboji želijo odkriti svojo identiteto! Starejši lahko na tej poti mladim nudijo pomoč, spodbudo in podporo. Na prihodnjih srečanjih bi veljalo mlade in stare vprašati o tem, kaj so njihovi strahovi in upanje. Čustva bi pokazala, kaj eni in drugi potrebujejo, kje in kako se lahko srečajo z darovanjem znanja. Delavnico sta vodili *Alenka Blazinšek* in *prof. dr. Ana Krajnc*. Posvetu je sledila *21. seja Sveta mreže SUTŽO*.

Bralni študijski krožek budi spalno naselje Dragomer. Primer velja posnemati Dragomer, november 2016

Toneta Pavčka in njegovo zbirko *Angeli* so člani bralnega študijskega krožka Društva Dvig, UTŽO Dragomer, spoznali kar v bifeju, pet let bo tega. Potem "so jih bile polne gostilne", zdaj domujejo v občinski stavbi. Spalna naselja nimajo javnih prostorov, kjer bi se krajanje povežali, a dokler nismo v javnem prostoru, ne moremo premostiti lastnih meja (Hannah Arendt). Člani študijskega krožka prebirajo zgolj dela slovenskih ustvarjalcev vseh starosti, tistih iz matične dežele in zamejstva (45 doslej). Stopajo po literarnih poteh, obiskujejo razstave (NUK), gledališke predstave (Drama). Bili so v domačiji Maje Haderlap, šli po poteh iz romana *Angel pozabe*. V lokalni šoli so pripravili predstavitev knjige *Pomenska mreža slovenskih glagolov*, pisca in sokrajana dr. Jureta Zupana. V Knjižnici Bežigrad v Ljubljani so spoznavali pripovedno delo Mirane Bajželj, v Društvu slovenskih pisateljev so bili na dveh večerih, ki ju je pripravil Klub tržaških Slovencev v Ljubljani. Spoznali so literarno ustvarjanje Eveline Umek in literarnovedno raziskovanje tržaške profesorice in literarne zgodovinarke dr. Marije Pirjevec, organizirali so literarne ekskurzije, vse v povezavi s študijskim programom. (Vir: Alenka Logar Pleško) Več: iold.si/bralni krožek

Luč, kamera, pogovor. Slišali smo film v Enajsti šoli v knjigarni. Foto: Karina Sirk

Enajsta šola v knjigarni: Luč, kamera, pogovor o filmu. Film tudi slišimo Ljubljana, 6. november 2016

17. Enajsta šola v knjigarni *Luč, kamera, pogovor o filmu* v sodelovanju med revijo *Andragoška* spoznanja s Filozofske fakultete v Ljubljani in Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje je tekla ob gostoljubju knjigarne Konzorcij. Tema? Film v izobraževanju odraslih. Spoznali smo rast in naravo kinotečne Kino-katedre za približno 120 pedagogov, ki spoznavajo vlogo filma v izobraževanju (dr. Andrej Šprah), filme, ki jih mladi snemajo na taboru Krka v Beli krajini (Tadej Fink), vsebino in poslanstvo evropskega projekta CINAGE, evropski film za dejavno staranje (Meta Furlan), projekt *RefugeesIN* ali slov. *Begunski časi*, nastajanje in propaganda, resnica dokumentarnega filma (dr. Dušana Findeisen), nastajanje programa *Srečamo se v kinu* (dr. Filip Breskvar). Kako slišimo film - glasba v filmu - se je spraševal doc. dr. Mitja Reichenberg: "Glasba ne sme biti neslišna, kajti je pomenljiva za razumevanje filma, nemalokrat anticipira zaplet ali razplet." *Trubarjeva hiša literature bo domala celoleten cikel svojih mesečnih srečanj posvetila prav temu vprašanju*. Vabljeni! Pogovor v

Enajsti šoli v knjigarni je moderirala izr. prof. dr. Nives Ličen, so-urednica revije Andragoška spoznanja.

Projekt Okusi Donave. Mednarodna nagrada Tatjani Rodošek in odprtje slikarske razstave Ljubljana, 8. november 2016

Združenje DANET, ki ima sedež v Ulmu, je k sodelovanju povabilo organizacije starejših iz obdonavskih držav. Mednarodni konferenci na temo hrane, ki se je odvila julija v Ulmu, je sledila predstavitev projektov. SUTŽO je predstavila svojo dvojezično spletno publikacijo študije *Kruh skozi čas*, ki obravnava kruh z ekonomskega, sociološkega, etnološkega, antropološkega in še katerega vidika (delo študijske skupine novinarstva pri mentorici Nevi Železnik) in slikarski katalog *Slikarski čopič in kruh*, s katerim so slikarske skupine mentorice Duše Jesih predstavile svoja dela, podobe kruha. SUTŽO je na fotografski natečaj DANET prijavila več fotografij. Nagrajenka mednarodnega natečaja je postala študentka *Tatjana Rodošek* (na sliki). Ob podelitvi te nagrade so na SUTŽO hkrati odprli tudi pregledno slikarsko razstavo študijske skupine mentorice Duše Jesih. Razstava je v prostorih SUTŽO, Poljanska 6 v Ljubljani.

Prirjajo leposlovna besedila. Prispevajte svoje znanje tudi vi Ljubljana, november 2016

Skupina je začela delovati pred leti v Centru za usposabljanje, delo in varstvo v Črni na Koroškem, nadaljevala je v Centru za usposabljanje, delo in varstvo na Igu. Leposlovna besedila prireja v lahko berljiv jezik, pripravlja pa tudi avtorsko besedilo (mentorica Aksinija Kermauner). V Centru na Igu so se spoprijeli celo s slovensko ustavo. (Vir: Tereza Žerdin)

Z znanjem in ciklom predavanj do dejavnega državljanstva Ljubljana, november - december 2016

Ne vemo, ne znamo, nismo informirani o pristojnosti posameznih institucij. Posledica? Pravic ne znamo uveljavljati, ne vemo, kako biti dejaven/a državljan/ka. Na SUTŽO tečejo predavanja za spoznavanje vladnih in nevladnih organizacij na lokalni, regionalni, nacionalni in tudi evropski ravni, vse od zavoda za zdravstveno zavarovanje do Evropskega parlamenta. Potrebujemo široko sliko, da bi se znali odločati in svetovati, če bi bilo potrebno.

Vrh dolgega omizja ...

Posvet o izobraževanju in socialni vključenosti ranljivih skupin

Ljubljana, 25. oktober 2016

Na SUTŽO so se zbrali predstavniki/ce raznoterih organizacij in ustanov (ZDUS, Zavod Nefiks, MDDSZ, Vlada RS, mreža SUTŽO), da vsak s svojega vidika osvetlijo vprašanje socialne vključenosti. Sledil je strokovni posvet mreže SUTŽO. Priporočila? Podpreti velja prožne oblike izobraževanja in zaposlovanja za vse generacije, v nasprotju z zdajšnjimi težnjami (prof. dr. Ana Krajnc). Mladi in stari imajo težave z digitalizacijo/robotizacijo. Mladi so izjemno heterogena skupina, tako kot starejši! (Alenka Blazinšek) Uveljavljati velja postopno upokojevanje. Izobraževanje je družbena naložba, ki se obrestuje. Zanimarjeno znanje zastara! (dr. Magda Zupančič). Prebivalstvene spremembe imajo družbene in ekonomske posledice, kličejo po spremembah (Marija Pukl). Naveličani smo besed. Delujmo! Dragocen primer delovanja je bil projekt, ki ga je spodbudila Ljuba Fišer (ZDUS), upokojena vzgojiteljica. Udejanjila ga je v Ormožu. Želela je vključiti moške, ki niso spadali nikamor, ker pa so bili v osamosvojitveni vojni, je pričela s to temo. Od tod pa do njihovega vrednega družbenega delovanja je bilo sicer kar nekaj korakov, a bili so uspešni! Predstavniki mreže SUTŽO so dali poudarek svojemu lokalnemu delovanju in povezovanju. Posvet je sofinanciralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS.

REFUGEES

Kultura starejših, kultura prebežnikov + kultura večine = nova kultura

Ljubljana, 2.-3. december 2016

"RefugeesIN (slov. Begunski časi) ponuja nove učne priložnosti za boljše vključevanje v družbo. Učenje poteka ob kritični analizi evropskega filma in z ustvarjanjem dokumentarnih filmov, ki prikazujejo spodbudne življenjske zgodbe prebežnikov." Tako so projektni partnerji strnili vsebino, metode in glavne rezultate projekta, ki je deležen podpore Evropske unije. Razprava je tekla o dogajanjih v Grčiji (prebežniki leto in dlje čakajo na obravnavo prošnje za azil, ostajajo na otokih, iti na kopno je prepovedano). Materialne okoliščine so različno dobre, birokratske omejitve nerazumljive. V Nemčiji je za izobraževanje prebežnikov na razpolago veliko denarja, a sicer velika hamburška ljudska univerza obsežnega izobraževanja ne zmore. Italija in Portugalska sta prebežnikom prijazni, a ti na Portugalsko ne prihajajo! SUTŽO je zaznala podobnost med položajem prebežnikov in starejših. Gre za potrebo, da se kultura večine in kultura manjšine spojita na temelju premagovanja socialnih stereotipov in predsodkov, medsebojnega poznavanja in zaupanja. Projekt, ki ga sofinancira Evropska unija, vodita

Karina Sirk in Dušana Findeisen. Oglejte si dokumentarni film *4.1 miles*, ki so ga priporočili grški partnerji. Spoznali boste, kaj je "begunska kriza", kriza vseh nas?

<http://www.nytimes.com/video/opinion/100000004674545/41-miles.html>

Fernand Leger: Štiri kolesarke, olje na platnu

Moč združenih žensk nad 45 let ali fr. *Forces femmes* Pariz, oktober 2016

Ženske 45 + težko najdejo zaposlitev. Brezposelne ženske so se tako združile v organizacijo prostovoljk *Forces femmes* (slov. Moč žensk). Da si ustvarijo delo, jim pomagajo prostovoljke iz vseh okolij. Pokažejo svoj primer kot vzor, usmerjajo jih, organizirajo in izvajajo brezplačno izobraževanje. Prostovoljke so izobražene, izvedenke na svojem polju, imajo široko socialno mrežo. Pomagajo narediti trženjske strategije, načrt za odnose z javnostjo. Nedavno je ena od članic mreže naredila 3D tiskalnik v obliki čokolade. Zdaj ji druge pomagajo izdelek predati slaščičarjem, podjetjem, restavracijam.

Prevedli smo za branje in razpravo v študijskih krožkih

Da bi lahko napisali en sam stih, moramo prej spoznati veliko mest, ljudi in stvari. Moramo poznati živali, občutiti, kako letijo ptice in vedeti, kako se zazibljejo cvetice, ko se zjutraj razprejo. Moramo se spomniti poti po neznanih pokrajinah, srečanj, ki se jih nismo nadejali, slehernega slovesa, ki se je dolgo približevalo, spomniti se dni svojega otroštva, katerega skrivnosti si še zmeraj nismo razjasnili, staršev, ki smo jih prizadeli, ko so nas ti hoteli razveseliti, mi pa veselja nismo razumeli - bilo je to veselje za nekoga drugega - otroških bolezni, ki so nerazumljivo vzniknile iz prenekaterih globokih in bolečih sprememb. Moramo se spomniti dni, ki smo jih preživeli v spokojnih in mirnih sobah, jutra na morski obali, samega morja, drugih morij, potovanj skozi noč v visoko nad nami pod zvezdami trepetajočih nočeh. In vendar ni dovolj, če pomislimo na vse to! Spomniti se moramo številnih noči ljubezni - nobena ni bila podobna drugi - krikov žensk, ki so si želele otrok, bledih uspavanih porodnic. Moramo izkusiti bdenje ob umirajočih, obsedeti ob njihovem mrtvem telesu, v sobi, ob odprtem oknu in zvokih, ki priplavajo do nas in znova utihnejo. A tudi spomini niso dovolj! Moramo jih znati tudi pozabiti, kadar jih je preveč! In biti moramo neizrekljivo potrpežljivi, ko čakamo, da se nam povrnejo, čeprav spomini še niso tisto pravo! Šele takrat, ko postanejo naša kri, pogled, kretnja, šele ko jih ni več moč poimenovati, ko se nas več ne spominjajo, šele tedaj, in zgolj tedaj, se lahko zgodi, da ob redko blagoslovljeni uri iz njih vznikne prva beseda nekega stiha.

Rainer-Maria Rilke: Malteške beležnice

Francoska različica: <https://www.youtube.com/watch?v=JDdzbzXXkvU>

Preteklost je sedanost v nastajanju (Laurent Terzieff)

Napovedujemo, vabimo

15.-18. december 2016, Riga, Latvija. Uvodno srečanje partnerjev v projektu **Prenos koncepta Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje na baltiške države**. Sodelujeta dr. Dušana Findeisen in Karina Sirk.

19. december 2016 ob 18.00 uri, UTŽO Ljubljana. Predavanje Tjaše Krivec **Bralne težave in oblikovanje besedila**. Prijave: Polona Kelava, Inštitut za disleksijo, polona.kelava@guest.arnes.si

22. december 2016 ob 16.00, UTŽO Ljubljana. Drugo izobraževalno srečanje v ciklu **Z znanjem do dejavnega državljanstva**. Mentorica mag. Alenka Oven

27. december 2016 ob 10.00, Kino Komuna. **Srečamo se v kinu** ob ogledu filma Juliette.

Širimo obzorja, združujemo ljudi
Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net